

13981 - تاخیر پرداخت زکات تا رمضان جایز نیست

سوال

موعد پرداخت زکات اموال من قبل از ماه رمضان است؛ آیا جایز است که پرداخت آن را تا رمضان به تاخیر اندازم چون زکات در رمضان بهتر است؟

پاسخ مفصل

الحمد لله.

اگر **حول** یعنی یک سال بر ملکیت مبلغی که زکات دارد بگذرد پرداخت زکاتش فوراً واجب می‌شود و تاخیر پرداخت آن با وجود توانایی به بعد از حول جایز نیست.

الله تعالی می‌فرماید:

وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ

آل عمران: ۱۳۳

(و برای به دست آوردن مغفرتی از سوی پروردگار خود و بهشتی که پهنایش [به وسعت] آسمان‌ها و زمین است [و] برای متقیان آماده شده است بشتابید).

و می‌فرماید:

سَابِقُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ

حدید: ۲۱

([برای دستیابی] به مغفرتی از پروردگارتان و بهشتی که پهنایش چون پهنای آسمان‌ها و زمین است [و] برای کسانی که به الله و پیامبرش ایمان آورده‌اند آماده شده، از یکدیگر سبقت بجویید).

همینطور انسان اگر زکاتش را به تاخیر اندازد نمی‌داند که چه چیزی ممکن است برای او رخ دهد؛ چه بسا در همین مدت از

دنیا برود و واجب بر گردن او بماند، حال آنکه واجب است حق را از گردن خود ادا کند.

از سوی دیگر نیاز فقرا متعلق به این زکات است و اگر پرداخت آن را به تاخیر اندازد این نیازمندان همچنان محتاج خواهند ماند و چیزی برای کفایت و سد نیاز خود نخواهند یافت. نگا: الشرح الممتع (۶/ ۱۸۷).

از علمای انجمن دائم فتوا درباره شخصی پرسیده شد که نصاب زکاتش را در ماه رجب دارد، اما می‌خواهد زکاتش را در ماه رمضان پرداخت کند.

علمای انجمن چنین پاسخ دادند:

زکات شما در ماه رجب سال بعد از سالی که نصاب زکات را مالک شدید واجب می‌گردد... اما اگر می‌خواهید زکات آن را در ماه رمضان همان سالی که مالک نصاب شده‌اید پرداخت کنید یعنی زودتر از رسیدن موعدش در [رجب] سال بعد، در صورت نیاز جایز است، اما تاخیر آن تا رمضان بعد پس از آنکه موعدش در رجب سال بعد فرا رسیده و گذشته است جایز نیست زیرا اخراج زکات فوراً واجب است.

نقل به اختصار از فتاوی اللجنة الدائمة (۹/ ۳۹۲).

در فتوایی دیگر (۹/ ۳۹۵) آمده است:

کسی که زکات بر او واجب شده و بدون عذر شرعی به تاخیرش اندازد گناهکار است زیرا ادله کتاب و سنت دال بر پرداخت فوری زکات است.

در فتوای دیگری (۹/ ۳۹۸) آمده است:

تاخیر پرداخت زکات پس از فرا رسیدن حول جایز نیست مگر بنا بر عذر شرعی مانند نبودن فقرا در هنگام فرا رسیدن وقت پرداخت یا عدم توانایی در رساندن زکات به آنان، یا حاضر نبودن مال و مانند آن. اما تاخیر آن برای فرا رسیدن رمضان جایز نیست مگر آنکه مدت باقی مانده به رمضان خیلی کم باشد مثل اینکه موعد پرداخت در نیمه دوم شعبان فرا برسد که در این صورت تاخیر آن تا رمضان اشکالی ندارد.